

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ W BUDACH
GŁOGOWSKICH

Zatwierdzony

**Uchwałą Nr 6/2018/2019 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół w Budach
Głogowskich z dnia 27.08.2018 r.**

I. Podstawy prawne dla działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.),
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120 poz. 526),
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty z późniejszymi zmianami
4. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2017 r. poz. 1189),
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami,
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego z późniejszymi zmianami,
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii z późniejszymi zmianami,
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami,
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej,

II. Wprowadzenie

1. Wychowanie

Wychowanie jest jedną z podstawowych kategorii pedagogicznych. Według Wincentego Okonia stanowi ono „świadomie organizowaną działalność społeczną, opartą na stosunku wychowawczym między wychowankiem, a wychowawcą, której celem jest wywoływanie zamierzonych zmian w osobowości wychowanka”¹.

Z kolei K. Sośnicki i M. Łobocki uważają, iż szerokie rozumienie terminu wychowania odnosi się do oddziaływań skoncentrowanych **zarówno na rozwoju umysłowym i uczuciowym jednostki, jak również na sferze jej motywacji i konkretnych działań**. Inaczej mówiąc, wychowanie takie jest utożsamiane z **wszechstronnym rozwijaniem osobowości wychowanka**². Biorąc pod uwagę powyższe należy zaznaczyć, że wychowawca powinien oddziaływać na każdą sferę rozwoju wychowanka, to znaczy: motywacyjną, twórczą, intelektualną, duchową, emocjonalną.

2. Profilaktyka

Profilaktyka stanowi ochronę jednostki przed zagrożeniami oraz reakcje na owe zagrożenia. W szkole jest ona procesem wspomagania ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, które mogą zakłócić jego prawidłowy rozwój oraz mieć negatywny wpływ na jego zdrowie. Ponadto obejmuje ona ograniczanie i likwidację czynników ryzyka dla rozwoju i zdrowia ucznia oraz wprowadzanie i rozwijanie czynników je chroniących³.

Uwzględniając powyższe założenia można stwierdzić, że głównym celem interwencji profilaktycznych w szkole jest oddziaływanie na:

a) czynniki ryzyka:

- słaba więź z rodziną, szkołą, kościołem,
- niskie wyniki osiągnięte w szkole, brak celów życiowych,
- grupa rówieśnicza promująca zachowania ryzykowne,
- wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych...

---

¹ W. Okoń, *Słownik Pedagogiczny*, Warszawa 2001, wyd. Akademickie Żak, s. 445.

² M. Łobocki, *Teoria wychowania w zarysie*, Kraków 2009, wyd. Impuls, s. 32.

³ Z. B. Gaś, *Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja. Poradnik metodyczny*, Warszawa 2003, s. 30.

b) czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- poszanowanie norm, wartości, autorytetów społecznych,
- przynależność do konstruktywnej grupy rówieśniczej...

W tym miejscu warto również wspomnieć o strategiach profilaktycznych, wśród których wyróżnia się:

- a) strategię informacyjną – dostarczanie adekwatnych wiadomości na temat zachowań ryzykownych, przez co umożliwia się dokonanie racjonalnego wyboru postępowania,
- b) strategię edukacyjną – uczenie istotnych umiejętności psychicznych i społecznych takich jak: umiejętność radzenia sobie ze stresem, nawiązywania kontaktów międzyludzkich, rozwiązywania konfliktów itp.
- c) strategię alternatywną – pomoc w zaspokajaniu wyższych potrzeb psychicznych (sukcesu, przynależności, samorealizacji) poprzez zaangażowanie w działalność artystyczną, społeczną i sportową.

Ponadto należy zaznaczyć, że nowoczesny model zajęć profilaktycznych nastawiony jest na rozwijanie ogólnych umiejętności psychologicznych i społecznych oraz opiera się na założeniu, że to **nie sam narkotyk, wódka, czy papieros jest groźny, lecz pewne „braki” tkwiące w człowieku.**

3. Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego w Zespole Szkół w Budach Głogowskich

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół w Budach Głogowskich opracowany został w oparciu o wartości przyjęte przez radę pedagogiczną, radę rodziców oraz samorząd uczniowski. Treści szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i zasadami oceniania wewnątrzszkolnego.

Oddziaływaniami wychowawczo-profilaktycznymi w Zespole Szkół w Budach Głogowskich objęte są wszystkie dzieci i młodzież uczęszczające na zajęcia organizowane w placówce w ramach lekcji przedmiotowych, wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych.

Natomiast ich realizatorami są wszyscy nauczyciele oraz pracownicy szkoły, jak również specjaliści z zewnątrz, we współpracy z rodzicami oraz środowiskiem lokalnym.

Podstawą wdrażania odpowiednich oddziaływań jest **proces diagnostyczny**, czyli ciągle rozpoznawanie czynników ryzyka i chroniących oraz mocnych stron u każdego ucznia, co stanowi główny motyw wyboru odpowiednich metod oraz form pracy, jak również ich modyfikację w zależności od zmiany sytuacji.

III. Cele ogólne programu

1. Kształtowanie wartości moralnych i etycznych.
2. Rozwijanie umiejętności psychospołecznych.
3. Rozwijanie twórczości, zainteresowań. Doradztwo zawodowe.
4. Pokonywanie trudności edukacyjnych.
5. Promowanie wartości rodzinnych.
6. Wychowanie prozdrowotne.
7. Poznanie zagrożeń, zapewnienie bezpieczeństwa.

IV. Formy i metody pracy

1. Formy pracy

- indywidualna,
- grupowa,
- zespoły zadaniowe,
- zbiorowa.

2. Metody pracy

- twórczość plastyczna, techniczna, artystyczna,
- gry i zabawy dydaktyczno-rozwojowe,
- aktywność sportowa,
- dyskusje w grupie,
- zajęcia integracyjne,
- warsztaty umiejętności interpersonalnych,
- drama,
- metody aktywizujące,

- wycieczki tematyczne, turystyczne, krajoznawcze,
- działalność charytatywna,
- szkolne akcje społecznościowe,
- lekcje ze specjalistami z zewnątrz (policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna),
- imprezy okolicznościowe, wydarzenia szkolne,
- indywidualne porady i konsultacje,
- koła przedmiotowe i zainteresowań.

V. Kierunki oddziaływań – cele szczegółowe

1. WARTOŚCI MORALNE I ETYCZNE				
Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Uczciwość	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ▪ jest zawsze szczerzy, ▪ samodzielnie wykonuje zadania domowe oraz powierzone obowiązki, ▪ wszelkie formy sprawdzania wiedzy wykonuje własnymi siłami stosownie do posiadanej wiedzy, ▪ przyznaje się do popełnionych błędów. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice pracownicy szkoły
Odpowiedzialność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, że jest odpowiedzialny za wyniki swojego nauczania, ▪ rzetelnie wypełnia obowiązki ucznia, ▪ wywiązuje się z zadań wynikających z pełnienia określonej funkcji w klasie, szkole, ▪ do końca wypełnia pracę, której się podjął, ▪ wie, do kogo powinien się zgłosić o pomoc, gdy zauważy niebezpieczeństwo dla siebie lub innych uczniów, ▪ odpowiednio reaguje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy, ▪ organizacja różnego rodzaju wydarzeń szkolnych, ▪ praca w kółkach zainteresowań, ▪ zajęcia pozalekcyjne. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice samorząd uczniowski specjaliści z zewnątrz

Kultura osobista	<p>w trudnych sytuacjach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stosuje odpowiednie formy grzecznościowe w stosunku do wszystkich pracowników szkoły oraz pozostałych uczniów, ▪ w odpowiedni sposób komunikuje się z nauczycielami oraz uczniami na terenie szkoły i poza nią, ▪ wie, jak powinien się zachować w stosunku do osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, ▪ dostosowuje swój strój do miejsca, w którym się znajduje (szkoła, kościół, sala gimnastyczna, dom), ▪ jest chętny do pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>pracownicy szkoły</p>
Poszanowanie godności drugiego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumie znaczenie nietykalności osobistej drugiego człowieka i zawsze o niej pamięta, ▪ reaguje w sytuacji dyskryminowania innych osób (ze względu na status materialny, ubiór, wyniki nauczania, wygląd, pochodzenie), ▪ zachowuje się wobec innych w sposób pozbawiony wyśmiewania, wyzwisk, poniżania. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>pracownicy szkoły</p>
Empatia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi rozpoznawać emocje innych osób (uczniów i nauczycieli), ▪ wie, jak powinien zachować się wobec osoby cierpiącej, potrafi okazać wsparcie oraz zrozumienie, ▪ chętnie udziela pomocy osobom potrzebującym, ▪ rozumie, że każdy może mieć odmienne uczucia, ▪ rozumie, że każdy zasługuje na szacunek, bez względu na wygląd, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ konsultacje i rozmowy, ▪ udział w akcjach charytatywnych (np. „Mikołajki dla hospicjum”, „Szlachetna paczka”, „Nakręć się na pomaganie”, WOŚP), ▪ współpraca z DPS, Senior-Vigor, ▪ imprezy 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>samorząd uczniowski</p> <p>katecheci</p>

Tolerancja	<p>pochodzenie, statut majątkowy, trudności w nauce czy zdrowotne,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, że każdy ma prawo do własnego zdania i respektuje również takie wypowiedzi, z którymi się nie zgadza, ▪ akceptuje ubiór innych uczniów niezgodnym z własnym kanonem estetycznym, ▪ zna potrzeby osób niepełnosprawnych i jest na nie wrażliwy. 	<p>okolicznościowe.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ konsultacje i rozmowy, ▪ współpraca z DPS, Senior-Vigor, ▪ imprezy okolicznościowe ▪ projekcje filmów tematycznych 	<p>w miarę potrzeb przez cały rok</p>	<p>wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice samorząd uczniowski</p>
Patriotyzm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, kiedy obchodzone są ważne święta narodowe, ▪ szanuje symbole narodowe, ▪ zna hymn narodowy oraz zachowuje się z szacunkiem podczas jego śpiewania, ▪ zna najważniejsze wydarzenia z historii kraju, ▪ posiada informacje na temat kultury, tradycji narodowej, utworów literackich, muzycznych, innych wytworów artystycznych, zabytków, ważnych miejsc, ▪ zna osoby zasłużone dla kraju (żołnierzy, naukowców, sportowców, postaci historyczne, artystów), ▪ chętnie uczestniczy w wydarzeniach szkolnych związanych z obchodami świąt narodowych, ▪ jest patriotą lokalnym, zna tradycję i historię własnego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ organizacja obchodów świąt narodowych, ▪ konkursy, ▪ wydarzenia i akcje szkolne np. Dzień Patrona, „Światelko dla Łyczakowa” ▪ zajęcia pozalekcyjne (chór „Akordyka”, zespół pieśni i tańca „Lajkonik”), ▪ wycieczki krajoznawcze i tematyczne, ▪ projekcje filmowe. 	<p>w miarę potrzeb przez cały rok</p>	<p>wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice samorząd uczniowski</p>

2. UMIEJĘTNOŚCI PSYCHOSPOŁECZNE

Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Nawiązywanie kontaktów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi rozpocząć i potrzymać rozmowę 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, 	<p>w miarę potrzeb</p>	<p>wychowawcy</p>

rówieśniczych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ z rówieśnikami, ▪ chętnie spędza czas z rówieśnikami podczas przerw, imprez szkolnych, poza terenem szkoły, ▪ potrafi nawiązywać przyjacielskie relacje, ▪ jest pomocny wobec kolegów i koleżanek, ▪ nawiązuje relacje rówieśnicze oparte na wzajemnym szacunku, zaufaniu, akceptacji, poszanowaniu norm społecznych i kulturowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ wydarzenia szkolne (np. imprezy okolicznościowe, dyskoteki, występy i przedstawienia, obchody Dnia Dziecka, Dnia Sportu, spacery poza teren szkoły, ogniska klasowe, wigilie klasowe), ▪ praca grupowa w kółkach zainteresowań, na zajęciach pozalekcyjnych, ▪ zajęcia integracyjne, ▪ gry i zabawy, ▪ wycieczki, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	przez cały rok	<p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>samorząd uczniowski</p>
Emocje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi rozpoznawać i nazywać własne emocje, ▪ okazuje emocje w sposób powszechnie akceptowany, zachowując zasady kultury osobistej i szacunku wobec innych osób, ▪ szanuje emocje innych osób (uczniów i nauczycieli), ▪ pozwala innym na wyrażanie własnych emocji, ▪ liczy się z uczuciami innych osób (uczniów i nauczycieli), ▪ zna sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych, trudnych, ▪ nie wstydzi się mówić o własnych odczuciach. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki ▪ dyskusje ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy ▪ wydarzenia szkole (np. walentynki) 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>specjaliści z instytucji współpracujących ze szkołą</p>
Asertywność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi odmawiać wykonania czynności niezgodnych z normami społecznymi oraz własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p>

Szukanie pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przekonaniami, ▪ potrafi wyrazić sprzeciw w sposób adekwatny do sytuacji, ▪ nie ulega negatywnym wpływom grupy rówieśniczej, środowiska ▪ wie, gdzie i u kogo może szukać pomocy w trudnej sytuacji, ▪ nie wstydzi się prosić o pomoc, ▪ zna instytucje, z którymi należy kontaktować się w sytuacji zagrożenia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>rodzice</p> <p>specjaliści z instytucji współpracujących ze szkołą</p> <p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>specjaliści z instytucji współpracujących ze szkołą</p>
Wyrażanie opinii	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wyrazić własną opinię na dany temat w sposób zgodny z zasadami kultury osobistej, ▪ szanuje opinie innych osób, ▪ potrafi brać udział w dyskusji i respektuje jej zasady, ▪ potrafi wysłuchać opinii innych osób. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>specjaliści z instytucji współpracujących ze szkołą</p>
Samorządność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, że ma prawo aktywnie uczestniczyć w życiu szkoły oraz mieć na nie swój wpływ, ▪ zna zasady działalności samorządu klasowego oraz uczniowskiego, ▪ wie, że może poruszać ważne dla siebie kwestie lub interweniować w ważnych dla siebie sprawach również poprzez wybrany samorząd klasowy lub uczniowski, ▪ zna zasady wyboru samorządu klasowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ spotkania samorządu uczniowskiego, ▪ wydarzenia szkolne organizowane z inicjatywy samorządu. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p> <p>opiekun samorządu uczniowskiego</p>

Samoświadomość	<p>oraz uczniowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aktywnie pełni swoją rolę w organizacji samorządu, ▪ bierze czynny udział w wyborach do samorządu klasowego oraz uczniowskiego. <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna swoje ograniczenia oraz mocne strony, ▪ angażuje się w działania adekwatnie do swoich możliwości, ▪ zna swoją wartość. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne konsultacje i rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice
Motywacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, że systematyczna praca przynosi wymierne efekty, ▪ jest ciekawy świata, ▪ chętnie zdobywa nowe umiejętności, ▪ angażuje się w życie klasy i szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ gablota przedstawiająca najlepszych uczniów szkoły „Szkolna Aleja Gwiazd”, ▪ konkursy, ▪ prelekcje osób spoza terenu szkoły np. spotkania z cyklu „Od pasji do sukcesu”, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice

3. ROZWÓJ TWÓRCZOŚCI, ZAINTERESOWAŃ, DORADZTWO ZAWODOWE

Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Sztuka Sport Nauka Czytelnictwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chętnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych, ▪ potrafi samodzielnie rozwijać swoje pasje poprzez sięganie do odpowiedniej literatury, ▪ aktywnie uczestniczy w zajęciach dodatkowych odpowiednich ze względu na własne zainteresowania, ▪ bierze udział w konkursach, ▪ wykonuje dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dyskusje ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ kółka zainteresowań, ▪ zajęcia pozalekcyjne, ▪ wyjazdy do kina, teatru, muzeum, filharmonii ▪ wycieczki tematyczne, krajoznawcze, ▪ akcje i wydarzenia szkolne, ▪ wycieczki rowerowe, spacerowe, ▪ wyjazdy rekreacyjne, ▪ konkursy, ▪ działalność biblioteki, ▪ wydawanie szkolnej 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice samorząd uczniowski

Doradztwo zawodowe	<p>zadania z poszczególnych przedmiotów,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna specyfikę różnego rodzaju zawodów, ▪ wie, jakie predyspozycje powinni posiadać przedstawiciele różnych zawodów, ▪ jest świadomy swoich mocnych i słabych stron, ▪ planuje swoją ścieżkę kształcenia, ▪ aktywnie rozwija swoje umiejętności oraz zdobywa wiedzę 	<p>gazetki „Iskierka”,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spotkania z cyklu „Od pasji do sukcesu”. ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ kółka zainteresowań, ▪ zajęcia pozalekcyjne, ▪ wyjazdy na Targi Edukacyjne, wycieczki do różnego rodzaju firm i instytucji, ▪ spotkania z cyklu „Od pasji do sukcesu”. 	Cały rok szkolny	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>rodzice</p>
--------------------	---	--	------------------	--

4. POKONYWANIE TRUDNOŚCI EDUKACYJNYCH

Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Samokształcenie Zajęcia dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykonuje dodatkowe zadania mające na celu niwelowanie trudności w nauce, ▪ uczestniczy w zajęciach dodatkowych organizowanych przez szkołę. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, ▪ zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, ▪ rewalidacja, ▪ porady i konsultacje. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>nauczyciele</p> <p>rodzice</p> <p>specjaliści</p> <p>pedagog szkolny</p>

5. ŻYCIE RODZINNE

Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Wzorzec życia rodzinnego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, jaki jest tradycyjny model rodziny, ▪ rozumie, że zdarzają się sytuacje, gdy rodzina ma inną strukturę od jej tradycyjnego modelu, ▪ szanuje osoby, których model rodziny jest inny niż jego własnej, ▪ zna znaczenie wspólnego spędzania czasu dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, ▪ zna wartości życia rodzinnego (miłość, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze, ▪ lekcje przygotowania do życia w rodzinie, ▪ indywidualne rozmowy i konsultacje. 	w miarę potrzeb przez cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>rodzice</p> <p>katecheci</p> <p>pedagog szkolny</p>

Role poszczególnych członków rodziny	<p>szacunek, wzajemna pomoc, troska),</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna role pełnione przez członków rodziny, ▪ wie, że rodzic odpowiada za bezpieczeństwo, zdrowie i wychowanie swoich dzieci, ▪ zna swoje prawa i obowiązki jako członka rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze, ▪ lekcje przygotowania do życia w rodzinie, ▪ indywidualne rozmowy i konsultacje. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy rodzice katecheci pedagog szkolny
Trudne sytuacje rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, jakie sytuacje trudne mogą pojawić się w rodzinie, ▪ wie, gdzie i u kogo może szukać pomocy w razie pojawienia się trudności rodzinnych, ▪ nie wyśmiewa i nie poniża uczniów, którzy mają trudną sytuację rodzinną, ▪ jest świadomy, że nikt z rodziny nie ma prawa krzywdzić pozostałych jej członków. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogadanki, ▪ Dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze, ▪ lekcje przygotowania do życia w rodzinie, ▪ indywidualne rozmowy i konsultacje. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy rodzice katecheci pedagog szkolny

6. WYCHOWANIE PROZDROWOTNE

Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Zdrowe odżywianie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna zasady zdrowego odżywiania, ▪ potrafi samodzielnie przygotować zdrowy posiłek, ▪ unika spożywania szkodliwych dla zdrowia przekąsek, napojów i innych produktów żywnościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ akcje szkolne – „Szkoła promująca zdrowie”. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele higienistka szkolna rodzice
Aktywność fizyczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia człowieka, ▪ sumiennie i systematycznie bierze udział w zajęciach z wychowania fizycznego, ▪ korzysta z możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ wydarzenia szkolne – Dzień Sportu, ▪ wycieczki rekreacyjne, ▪ piesze wędrowki. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele wychowania fizycznego, przyrody i biologii higienistka szkolna

<p>Higiena osobista</p>	<p>wyjazdów na basen,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bierze udział w różnego rodzaju pozaszkolnych formach aktywności fizycznej. ▪ wie, w jaki sposób należy dbać o higienę osobistą, ▪ zachowuje higienę osobistą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne rozmowy. 	<p>w miarę potrzeb przez cały rok</p>	<p>rodzice</p> <p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego, przyrody i biologii</p> <p>higienistka szkolna</p> <p>rodzice</p>
<p>Czas wolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna zróżnicowane sposoby spędzania czasu wolnego i je wykorzystuje, ▪ ogranicza korzystanie z komputera, tabletu, smartfon, telewizji – zna ich negatywny wpływ na rozwój młodego człowieka, ▪ wykorzystuje swój wolny czas na rozwój pasji, zainteresowań. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne rozmowy. 	<p>w miarę potrzeb przez cały rok</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>rodzice</p> <p>pedagog szkolny</p>
<p>Negatywny wpływ substancji uzależniających</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna negatywny wpływ substancji uzależniających na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka, ▪ reaguje na sytuacje używania niedozwolonych środków przez dzieci i młodzież, ▪ wie, gdzie należy szukać pomocy w sytuacji uzależnienia bliskiej osoby, ▪ traktuje z szacunkiem uczniów, w rodzinach których występuje problem uzależnienia (brak wyzwisk i wyśmiewania), ▪ wie, że uzależnienie jest poważną chorobą, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne rozmowy, ▪ pokazy filmowe. 	<p>w miarę potrzeb przez cały rok</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>rodzice</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>higienistka szkolna</p> <p>specjaliści z instytucji współpracujących ze szkołą</p>

	która wymaga specjalistycznego leczenia,			
7. ZAGROŻENIA, BEZPIECZEŃSTWO UCZNIĄ				
Zakres	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne
Szkoła i środowisko lokalne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ czuje się bezpieczny na terenie szkoły, ▪ zachowuje się w sposób niezagrażający bezpieczeństwu innych uczniów, ▪ w odpowiedni sposób reaguje na zachowania agresywne innych uczniów, ▪ zna numery alarmowe, ▪ zna zasady udzielania pierwszej pomocy, ▪ odpowiednio reaguje w sytuacji zagrożenia – szuka pomocy osób dorosłych lub odpowiednich służb, ▪ zna możliwe zagrożenia ze strony obcych osób. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne rozmowy. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny rodzice
Internet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna zagrożenia wynikające z publikowania w Internecie zdjęć i innych informacji na swój temat, ▪ jest świadomy występowania przestępczości Internetowej, ▪ korzysta ze stron i treści dostosowanych do swojego wieku za zgodą rodziców (lub nauczycieli w szkole), ▪ wszelkie wypowiedzi i publikowane przez niego treści są zgodne z zasadami kultury osobistej i poszanowania godności drugiego człowieka, ▪ wie, co oznacza 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, ▪ dyskusje, ▪ lekcje wychowawcze oraz przedmiotowe, ▪ indywidualne rozmowy, ▪ spotkania z pracownikami odpowiednich instytucji. 	w miarę potrzeb przez cały rok	wychowawcy nauczyciele rodzice pedagog szkolny specjaliści z instytucji współpracujących ze szkołą

	<p>pojęcie „cyberprzemoc” oraz jakie są konsekwencje jej stosowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje w odpowiedni sposób na wszelkie przejawy pojawiającej się cyberprzemocy wśród swoich rówieśników, ▪ wie, do kogo zgłosić się o pomoc w sytuacji wystąpienia cyberprzemocy. 			
--	--	--	--	--

VI. Ewaluacja

Zakłada się możliwość ewaluacji programu po każdym roku szkolnym. Realizację zadań ocenia się w trakcie bieżącej pracy oraz podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej, a jej podstawę mogą stanowić:

- analiza dokumentacji szkolnej (sprawozdania, protokoły, dziennik elektroniczny),
- obserwacja uczniów w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- badania ankietowe (w miarę potrzeb),
- wywiad, konsultacje (z rodzicami, pracownikami szkoły, pracownikami instytucji współpracujących ze szkołą, samymi uczniami).

W zależności od wyników ewaluacji dokonuje się odpowiednich modyfikacji programu, dostosowanych do zmieniających się potrzeb placówki.